

Oriëntatie coalitievorming gemeente Tiel

Presentatie tussenrapportage informateurs

Donderdag 7 mei 2026 – 20.00 uur

Locatie Gemeentehuis Tiel

Aanwezig:	
Informateurs	Dhr. P. (Peter) Drenth Mevr. C. (Caroline) Folmer
Gemeenteraad	
Verslag	Verslagbureau More Support DN Best Practice

Opening bijeenkomst

De heer Drenth opent de vergadering om 20.00 uur en benadrukt, dat de bijeenkomst van heden geen raadsvergadering betreft.

De heer Drenth verwijst naar de raadsdiscussies zoals deze hebben plaatsgevonden vanaf de gemeenteraadsverkiezingen op 18 maart jl. De raad heeft de wens uitgesproken om het informatieproces in openbaarheid te doorlopen. De informateurs kunnen in de huidige fase van het proces echter niet alles openbaar maken aangezien de onderhandelingen immers nog niet zijn afgerond. De informateurs hebben dan ook gekozen voor een presentatie van de stand van zaken, een schets van hetgeen tot nu toe is gebeurd en een aankondiging van de stappen die nog gezet gaan worden.

De heer Drenth hecht eraan om te vermelden dat de beide informateurs elkaar niet kenden voordat zij als informateurs zijn gevraagd.

Inmiddels zijn alle fracties op gesprek geweest bij de informateurs. Ter voorbereiding hierop hebben zij een vragenlijst ontvangen. De antwoorden hierop dienen voor de nodige beeldvorming bij de informateurs en hun behoefte om meer inzicht te krijgen.

De verslagen van deze gesprekken met de afzonderlijke fracties worden uiteindelijk openbaar gemaakt. Ook van de bijeenkomst van heden wordt een verslag opgesteld.

Naar aanleiding van de eerdere gesprekken hebben de informateurs met alle fracties nader gesproken over wat zij menen tussen de regels te hebben beluisterd. Dit waren fijne gesprekken, waarin veel op tafel is gekomen. De opbrengst hiervan is mede bepalend is voor de komende stappen.

Het streven is om op 19 mei a.s. tijdens een openbare bijeenkomst van de gemeenteraad het eindverslag te presenteren.

Mevrouw Folmer dankt de fracties voor hun openheid in de gevoerde gesprekken. De informateurs hebben veel geleerd over wat er zoal in de Tielse gemeenteraad speelt.

Het is de informateurs opgevallen, dat bij alle zes de partijen een sterke wens leeft om het beste voor Tiel te bereiken. Dit liep als een duidelijke rode draad door alle gesprekken heen en hier mag de gemeenteraad trots op zijn.

De informatieopdracht omvat onderstaande punten:

- een advies met een kansrijke variant van een raadsakkoord;
- een overzicht met kansen en uitdagingen per samenwerkingsvorm en op de inhoud;
- een standpuntenmatrix;

- een advies voor het vervolgtraject, waarin de volledige gemeenteraad een rol speelt in het selectieproces van de wethouders;
- een advies voor het vervolg in het algemeen.

Mevrouw Folmer geeft een update over wat de informateurs hebben gezien op drie gebieden, te weten: a) de inhoudelijke samenwerking b) de bestuursstijl en c) de bestuurlijke samenwerkingsvorm en het selectieproces wethouders.

Ad A - Inhoudelijke samenwerking

Mevrouw Folmer leest het eerste deel van de tussenrapportage voor.

Duidelijkheidshalve zijn de voorgelezen tekstdelen van de rapportage integraal in het verslag opgenomen. Deze citaten zijn cursief geplaatst en zijn in de eerste persoon gesteld.

(citaat) “In grote lijnen zien de verschillende partijen dezelfde grote opgaven voor Tiel. De Toekomstvisie Tiel 2040 wordt bijvoorbeeld breed ondersteund. Hoewel er ook duidelijke verschillen zijn tussen partijen, bijvoorbeeld over het al dan niet verplaatsen van coffeeshops en over de focus op nieuwbouw versus inbreiding, hebben wij sterk de indruk dat het mogelijk moet zijn om, in verschillende samenstellingen, tot een breed inhoudelijk akkoord te komen. Dat kan zowel in de vorm van een raadsbreed akkoord als van een inhoudelijk coalitieakkoord.

Ook in de gesprekken met de verschillende partijen is duidelijk geworden dat men elkaar inhoudelijk niet uitsluit. In onze eindrapportage zullen wij dit verder uitwerken in de door u gevraagde standpuntenmatrix. Daarbij zal er bijzondere aandacht nodig zijn voor het feit dat niet alles tegelijk kan en dat er focus moet worden aangebracht in de ambities en plannen.”

Aanvullend stelt mevrouw Folmer, dat als het alleen om inhoud zou gaan, er niet zo veel gesprekken nodig waren geweest. De informateurs zien een veel grotere uitdaging op het gebied van de (gepercipieerde) bestuursstijl.

Ad B - Bestuursstijl

Mevrouw Folmer leest het tweede deel van de tussenrapportage voor:

(citaat) “Alle partijen spreken in meer of mindere mate waardering uit voor de resultaten die de afgelopen jaren in Tiel zijn behaald. Tegelijkertijd bestaat er verschil van inzicht over de manier waarop die resultaten tot stand zijn gekomen. Daarbij gaat het onder meer over de interpretatie van processen, de invulling van dualisme, omgangsvormen en taalgebruik. In de gesprekken over dit onderwerp zien wij een duidelijke scheidslijn ontstaan tussen enerzijds PRO, FvD, D66 en CDA en anderzijds PvdB en VVD. Wij constateren ook, en eigenlijk vonden wij dat heel jammer, dat in de gesprekken zeer beperkt ruimte werd genomen voor reflectie op het eigen handelen in het proces sinds 18 maart. Naar onze mening hebben alle zes de partijen in dit proces steken laten vallen.

De start van dit informatieproces heeft een nieuw College geen goede dienst bewezen.

Het is van groot belang dat een nieuw College in Tiel een goede start kan maken. Alle partijen hebben het beste voor met de stad. Tegelijkertijd achten wij het onmogelijk om, ongeacht de vorm van een raads- of coalitieakkoord, succesvol samen te werken, zolang er binnen de raad onvoldoende wederzijds begrip en vertrouwen bestaat.

U draagt de komende vier jaar gezamenlijk verantwoordelijkheid voor grote opgaven in Tiel. Dat vraagt om samenwerking, ondanks inhoudelijke verschillen.

Wij zijn tot de conclusie gekomen dat eerst geïnvesteerd moet worden in de onderlinge samenwerking, voordat duurzame afspraken over bestuur en samenwerking kunnen worden gemaakt.

Om die reden hebben wij besloten, een extra tussenstap in de informatiefase in te bouwen. Dat is de bijeenkomst die morgen, vrijdag 8 mei, in uw agenda staat.

Wij hopen dat u daar, onder begeleiding van een externe facilitator, een begin kunt maken met het herstellen van vertrouwen en het formuleren van gezamenlijke spelregels voor de samenwerking.

Wij hebben absoluut niet de illusie, dat morgen alles is opgelost. Wij vinden het wel van groot belang, dat jullie beginnen met elkaar te praten. Wij weten dat er trajecten zijn geweest, maar jullie moeten met elkaar gaan praten om tot een groot bestuur te komen voor Tiel voor de komende vier jaar. Omdat het belangrijk is dat iedereen zich veilig voelt en open kan zijn, zal de sessie in beslotenheid plaatsvinden. Wij realiseren ons dat bovenstaande observaties steviger kunnen overkomen dan u wellicht gewend bent. De neiging kan ontstaan om dan toch maar weer naar de ander te wijzen. Dat zal Tiel echter niet verder helpen. Het is noodzakelijk dat alle zes partijen gezamenlijk werken aan een gedeelde manier van samenwerken en communiceren binnen de gemeenteraad.”

Mevrouw Folmer voegt toe, dat dit de enige manier is waarop een College - in welke vorm dan ook - een goede start kan maken en de komende vier jaar vol energie en vertrouwen aan de slag kan.

Ad C – De bestuurlijke samenwerkingsvorm en het selectieproces van de wethouders

Mevrouw Folmer leest het derde deel van de tussenrapportage voor:

(citaat) “Op dit moment ligt er nog geen definitief advies over de bestuurlijke samenwerkingsvorm of over het selectieproces voor wethouders. De bijeenkomst van 8 mei zien wij als een belangrijke stap om hierover tot een zorgvuldig voorstel te komen.

Nogmaals willen wij benadrukken dat het voor de bestuurlijke continuïteit van Tiel van groot belang is dat partijen bereid zijn om over hun eigen schaduw heen te stappen.

Wij hebben u gevraagd vrijdag 15 mei vrij te houden voor vervolgesprekken. Over de exacte vorm daarvan en de vraag of deze openbaar of besloten zullen plaatsvinden, informeren wij u op een later moment. Het kan zijn dat met enkelen van u aanvullende gesprekken nodig of wenselijk zijn. In dat geval zullen wij daarover met u contact opnemen.

Wij zien ondanks de spanningen voldoende basis en betrokkenheid om gezamenlijk tot een stabiele en constructieve bestuursperiode te komen. Uw gezamenlijke drive om het beste voor Tiel en haar inwoners te bereiken, is hoopgevend. Daarover mogen inwoners en ondernemers hun handen dichtknijpen! Investeren in de komende bestuursperiode is het dan ook meer dan waard. We kijken in ieder geval uit naar een mooi vervolg van het verdere informatieproces.”

Mevrouw Folmer dankt de fracties nogmaals voor hun openheid tijdens de gevoerde gesprekken. De tussenrapportage wordt ter vergadering uitgedeeld en zal tevens worden gepubliceerd.

Reacties en vragen

- De heer Gradisen (PRO) vraagt nadere informatie ten aanzien van de externe facilitator die de gesprekken op vrijdag 8 mei zal leiden.
Mevrouw Folmer antwoordt dat het een ex-topsporter is die teamcoach is en ook trajecten voor de gemeenteraad van Utrecht heeft begeleid.
- De heer Elferink van de PvdB vraagt wat de informateurs heeft doen besluiten om een externe facilitator in te huren.
Mevrouw Folmer antwoordt dat de informateurs geen teamcoaches zijn.
De heer Drenth vult aan dat hun opdracht de ruimte biedt om zo nodig externe hulp in te huren. Gezien hun bevindingen achten zij het verstandig om met de zes fracties om tafel te gaan, want het vraagstuk is niet primair van inhoudelijke aard. Beide informateurs beschouwen zichzelf niet als de juiste persoon voor het begeleiden van een dergelijk gesprek en achten dit het juiste moment om iemand van buiten hiervoor in te zetten.
- De heer Aoulad Hady (PRO) heeft beluisterd dat het met name gaat over de bestuursstijl en de bestuurlijke samenwerking. Vrijdag wordt met de raadsleden / de fracties gesproken. Volgens de heer Aoulad Hady betreft de term ‘bestuurlijk’ echter vooral het College”. Kortom, hij vindt het lastig om dat gesprek goed te plaatsen.

Mevrouw Folmer wijst erop dat de gemeenteraad op lokaal niveau het hoogste bestuursorgaan is en de raad moet weten hoe ze dit met elkaar willen vormgeven. De wethouders moeten volgen wat de raad zegt. De raad bepaalt immers de spelregels.

- De heer Wildschut (VVD) citeert een passage uit het mailbericht van de informateurs waarin de informateurs de fracties oproepen tot reflectie op de steken die zij hebben laten vallen sinds de verkiezingen. Hij vraagt om meer concretisering van die gevallen steken.

De heer Drenth geeft aan dat alle fracties zaterdag tijdens de gesprekken in antwoord op de vraag wat sinds 18 maart jl. gebeurd was in het kader van het opstarten van het informatieproces, hebben aangegeven wat andere partijen volgens hen anders hadden moeten doen. De informateurs hebben geconstateerd dat alle zes partijen in reactie op de vraag naar hun eigen rol overwegend naar de anderen en niet naar zichzelf kijken. Het doel is dat de partijen morgen over hun eigen grens heen kijken, zien wat zij winnen en waar zij samen vooruit kunnen gaan.

De heer Drenth herhaalt dat het niet om de inhoud gaat. Menige gemeente zou wensen dat er in haar raad zo veel personen zitting hebben met een zo sterke drive voor de eigen gemeente.

- De heer Aoulad Hady (PRO) vraagt zich af of één bijeenkomst kan volstaan.

De informateurs geven aan dat zij optimistisch zijn. Zij stellen voor na vrijdag verder te kijken, maar eerst die eerste stap te zetten. Zij hebben de indruk dat de stad en de gemeenteraad met zijn 27 leden dit verdienen.

- Mevrouw Van Iperen (FvD) dankt de informateurs voor de hoop en de bemoediging die zij de raad meegeven. Zij vraagt welke criteria de informateurs voor ogen hebben, als zij aangeven dat er focus in de ambitie en de plannen moet worden gebracht.

De informateurs antwoorden dat dit tot het proces van de formatie en het vormgeven van het inhoudelijke raads- of coalitieakkoord behoort. Op de vraag wat in het plaatje van Tiel in de komende jaren past, moet worden gekeken naar de timing, de capaciteit en de financiën.

De informateurs constateren dat er geen vragen resteren. Zij zijn optimistisch dat de raad er met elkaar uit gaat komen.

Het geplande vervolgproces wordt als volgt samengevat:

- Vrijdag 8 mei wordt de vervolgstap gezet.
- De vrijdag na Hemelvaart kunnen er eventueel vervolg- dan wel verdiepingsgesprekken worden gevoerd.
- De informateurs hopen op 19 mei a.s. hun eindrapportage te kunnen presenteren.

De heer Drenth sluit de bijeenkomst om 20.30 uur.